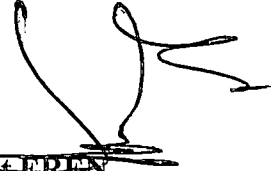

51460

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Dipnot Yayınları tarafından 19 Haziran 2026 tarihinde yayımlanan Mahir Çayan Kitabı: Toplu Yazılar ve Üzerine Yazılar adlı eser hakkında Ankara 8. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından toplatma kararı verilmiştir. Mahir Çayan'ın yazılarının yanı sıra Türkiye'nin siyasal tarihine ilişkin farklı isimlerin değerlendirmelerini içeren kitabın, örgüt propagandası iddiasıyla toplatıldığı açıklanmıştır. Kitabı hazırlayan Dipnot Yayınları Genel Yayın Yönetmeni Emirali Türkmen hakkında da aynı suçlama kapsamında dava açılmış olup ilk duruşmanın 23 Şubat 2027 tarihinde yapılacağı bildirilmiştir.

Türkiye'nin siyasal tarihinde önemli bir yere sahip olan toplumsal hareketlerin, düşünsel akımların ve tarihsel kişiliklerin araştırılması, tartışılması ve yayımlanması akademik özgürlüğün, ifade özgürlüğünün ve toplumun bilgiye erişim hakkının kapsamındadır. Tarihsel belgelerin, siyasal metinlerin ve farklı görüşlerin bir araya getirildiği eserlerin ceza soruşturmalarına ve toplatma kararlarına konu edilmesi, yayıncılık faaliyetleri üzerinde caydırıcı etki yaratma ve toplumun kendi geçmişini özgürce tartışma imkânını sınırlandırma riski taşımaktadır.

Anayasa'nın 26'ncı ve 28'inci maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi düşünceyi açıklama, yayma ve basın özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihadında da şiddete teşvik içermeyen, tarihsel ve siyasal meseleleri ele alan düşünce açıklamalarının ifade özgürlüğünün koruması altında bulunduğu vurgulanmaktadır. Mahkeme, kitapların toplatılmasına ilişkin değerlendirmelerde eserin bütünü, yayımlanma amacı, bağlamı ve müdahalenin demokratik toplumda gerekliliğinin dikkate alınması gerektiğine işaret etmiştir. Dipnot Yayınlarının açıklamasında da kitapların toplatılmasının halkın eleştirel ve muhalif düşüncelere erişimini engellediği belirtilerek yayın özgürlüğünün korunması çağrısında bulunulmuştur.

Bu bağlamda;

1. 2020-2026 yılları arasında Türkiye'de hakkında toplatma, dağıtım veya satış yasağı kararı verilen kitap sayısı kaçtır? Bu kararların yıllara ve gerekçe gösterilen suç türlerine göre dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde, yayımladıkları veya hazırladıkları kitaplar nedeniyle haklarında Terörle Mücadele Kanunu'nun 7'nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında soruşturma ve

kovuşturma yürütülen yazar, çevirmen, editör ve yayıncı sayısı kaçtır? Bu davaların kaç mahkûmiyet, beraat veya diğer kararlarla sonuçlanmıştır?

3. Mahir Çayan Kitabı: Toplu Yazılar ve Üzerine Yazılar adlı eserin toplatılmasına ilişkin kararın dayandığı kanun hükümleri nelerdir? Kararda eserin bütününe ilişkin değerlendirme yapılıp yapılmadığı ve toplatma tedbirinin ölçülülüğünün nasıl gerekçelendirildiği konusunda Bakanlığınızın sahip olduğu bilgiler nelerdir?
4. Tarihsel ve siyasal kişiliklerin yazılarının, geçmişteki toplumsal hareketlere ilişkin belgelerin ve bunları inceleyen araştırmaların yayımlanmasının terör propagandası kapsamında değerlendirilmesinde, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına uygunluğun sağlanması amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
5. Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmedilen kitap toplatma ve yayın yasaklama kararlarının sayısı kaçtır? Bu kararların ardından benzer ihlallerin önlenmesi amacıyla hangi yasal ve idari çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
6. Kitapların toplatılması ve yayıncıların ceza soruşturmalarına maruz kalmasının ifade ve yayın özgürlüğü üzerindeki caydırıcı etkilerini ortadan kaldırmak, toplatma tedbirlerinde ölçülülük ilkesini güçlendirmek ve Terörle Mücadele Kanunu'nun 7'nci maddesinin ifade özgürlüğü güvenceleriyle uyumunu artırmak amacıyla mevzuat değişikliği yapılması planlanmakta mıdır?